

A NAR IZ GESHTORBN

Ikh hob ergetz vu geleyent aza mayse: Amol iz geven a groyser nar
Der nar iz geven an oreman, an evyon.

Farshteyt zikh az er hot gehat a vayb mit kinder, velkhe hobn keyn
mol nit gelitn fun di mogns, nor di mogns hobn gelitn fun zey.

Eynmol iz der nar krank gevorn .es hot im ongehoyn tsu shtekhn
in di zaytn .Azoy shtekhn , az er hot shoyn mer nit gekent
aribetrogn.

Iz er avek tsum doctor.Hot im der doktor gezogt, az men muz im
shteln piavkes.Hot der nar gefregt :

- Vifil?

Hot im der doktor geentfert : -Vos mer iz beser

-Vos zhe vet dayn zayn ? Hot gefregt der nar

-Gornisht vet zayn , hot der doktor geentfert, di piavkes veln
aroystsien fun aykh dos blut.

-A sakh?

-Vifil ir hot.

-Vet dos mir helfn?

-Oder yo,oder neyn.

-Vifil darf es mir kostn?

-Tsvey dolar

-Nit biliger?

- Neyn

-Ikh hob dokh ober nit keyn sakh blut.

-Dos makht nit.Ven ir volt gehat mer blut, volt ikh tsugeshtelt
nokh a por piavkelekh.

Iz der nar aheym gelofn, farmashknt zayn shabesdike kapote, un
dos geld avekgegebn dem doctor.

Hot im der doktor oysgeton halb naket , badekt dem kerper mit
piavkes un iz avek in shul davenen.

Shtayendik oyfn shvel , hot der doktor ongezogt zayn zun ,az in
tsen minutn arum ,zol er arunternemen fun dem narishn yidn di
piavkes .Anit, vet der narisher yid blaybn on a tropn blut ,un er vet
shtarbn.

Az er iz avek, hobn zikh di durshtike piavkes a nem geton mit
simkhe tsum narishn yidn.

Di piavkes hobn shoyn lang nit gehat aza tayere side!

In tsen minutn arum iz der doktor's zun tsugegangen tsum nar.

-Vos vilstu? Hot im der nar gefregt.

-Ikh vil arunternemen fun aykh di piavkes ,der tate hot ongezoigt, az mer vi tsen minut zol ikh nit lozen di piavkes zoygn ayer blut.Tomer zoygn zey lenger, blaybt ir a toyter.

Hot der narisher yid gemeynt, az der doktor vil im bashvindlen, az er fargint im nit dos groyse fargenign.

Der nar hot nit farshtanen, az der doktor iz oysn zayn toyve.

A nar farshteyt keynmol nit, az er iz a nar.

Haklal, der nar hot zikh nit geloigt arunternemen di blut zoyger fun zayn kerper .Farkert: er hot nokh bashlosn opnarn dem doktor : khapen a metsie

Vos zhe hot er geton, der nar? Er hot gepruft unterkoyfn dem doktor's zun.Er hot im tsugezoigt a matone, er zol lozn di piavkes nokh a bisl zoygn zayn blut.

Nishkoshe, hot zikh der narisher yid gebetn, nishkoshe, dayn tate vet nit zen, ven di piavkes veln zoygn nokh a bisl blut.

Der doktor's zun hot zikh nit geloigt unterkoyfn :- Ikh bin aykh mokhel ayer groyser matone .Dos lebn fun ayer froy in kinder iz mir tayerer fun ales ,hot der doktor's zun getanet

Ober der nar iz geblibn nar et hot nit geloigt arunternemen fun zikh di piavkes. Ven der alter doktor iz gekumen fun shul, iz shoyn der nar gelegn toyt.Er iz geshtorbn baym doktor in hoyz .Der kluger doktor hot a zifts geton : Gelebt vi a nar,un geshtorbn vi a nar !

Az men hot geloigt visn dem nar's froy, az ir man iz geshtorbn,hot zi gants ruik geentfert :-Ikh hob gor nit farloyrn : aza nar ken ikh tsu yeder tsayt krign, es felen nit oys keyn naronim ; di velt farmogt mer naronim vi mentshn.

Di eyntsike vos hobn shtark gedoyert dem nar's toyt, zaynen geven di piavkes.

Freylekhe minutn B .Kovner

איך האָב ערגעץ וווּ געלייענט אַזאַ מעשה: אַמאָל איז געווען אַ גרויסער נאַר.

דער נאַר איז געווען אַן אַרעמאַן, אַן אביון.
פֿאַרשטייט זיך אַז ער האָט געהאַט אַ ווייב מיט קינדער, וועלכע האָבן קיין מאָל ניט געליטן פֿון די מאָגנס, נאַר די מאָגנס האָבן געליטן פֿון זיי.
איינמאָל איז דער נאַר קראַנק געוואָרן. עס האָט אים אָנגעהויבן צו שטעכן אין די זייטן, אַזוי שטעכן, אַז ער האָט שוין מער ניט געקענט אַריבערטראָגן. איז ער אַוועק צום דאָקטאָר. האָט אים דער דאָקטאָר געזאָגט, אַז מען מוז אים שטעלן פֿיאָווקעס. האָט דער נאַר געפֿרעגט: - וויפֿיל?

האָט אים דער דאָקטאָר געענטפֿערט: - וואָס מער איז בעסער.
- וואָס זשע וועט דיין זיין? האָט געפֿרעגט דער נאַר
- גאַרנישט וועט זיין, האָט דער דאָקטאָר געענטפֿערט, די פֿיאָווקעס וועלן אַרויסציען פֿון אייך דאָס בלוט
- אַ סך?

- וויפֿיל איר האָט
- וועט דאָס מיר העלפֿן?
- אַדער יאָ, אַדער ניין.
- וויפֿיל דאַרף עס מיר קאָסטן?
- צוויי דאָלאַר
- ניט ביליגער?
- ניין.

- איך האָב דאָך אָבער ניט קיין סך בלוט
- דאָס מאַכט ניט. ווען איר וואָלט געהאַט מער בלוט, וואָלט איך צוגעשטעלט נאָך אַ פֿאַר פֿיאָווקעלעך.
איז דער נאַר אַהיים געלאָפֿן, פֿאַרמאַשכנט זיין שבתדיקע קאַפּאַטע, און דאָס געלד אַוועקגעגעבן דעם דאָקטאָר.

האָט אים דער דאָקטאָר אויסגעטאַן האַלב נאַקעט, באַדעקט דעם קערפֿער מיט פֿיאָווקעס און איז אַוועק אין שול דאַווענען. שטייענדיק אויפֿן שוועל האָט דער דאָקטאָר אָנגעזאָגט זיין זון, אַז אין צען מינוטן אַרום, זאָל ער אַרונטערנעמען פֿון דעם נאַרישן יידן די פֿיאָווקעס, אַניט וועט דער נאַרישער ייד בלייבן אָן אַ טראָפֿן בלוט און ער וועט שטאַרבן. אַז ער איז אַוועק, האָבן זיך די דורשטיקע פֿיאָווקעס אַ נעם געטאַן מיט שימחה צום נאַרישן יידן. די פֿיאָווקעס האָבן שוין לאַנג ניט געהאַט אַזאַ טייערע סעודה.

אין צען מינוטן אַרום איז דער דאָקטאָר'ס זון צוגעגאַנגען צום נאַר - וואָס ווילסטו? האָט אים דער נאַר געפֿרעגט
- איך וויל אַרונטערנעמען פֿון אייך די פֿיאָווקעס.

דער טאָטע האָט אָנגעזאָגט, אַז מער ווי צען מינוט זאָל איך ניט לאַזען די פּיאָווקעס זויגן אייער בלוט. טאָמער זויגן זיי לענגער בלייבט איר אַ טויטער.

האָט דער נאַרישער ייד געמיינט, אַז דער דאָקטאָר וויל אים באַשווינדלען, אַז ער פֿערגינט אים ניט דאָס גרויסע פֿאַרגעניגן.

דער נאַר האָט ניט פֿאַרשטאַנען, אַז דער דאָקטאָר איז אויסן זיין טובה אַ נאַר פֿאַרשטייט קיינמאָל ניט, אַז ער איז אַ נאַר, הכלל. דער נאַר האָט זיך ניט געלאָזט אַרונטערנעמען די בלוט זויגער פֿון זיין קערפּער. פֿאַרקערט: ער האָט נאָך באַשלאָסן אָפּנאַרן דעם דאָקטאָר : כאַפען אַ מציאה.

וואָס זשע האָט ער געטאָן, דער נאַר?

ער האָט געפרווט אונטערקויפֿן דעם דאָקטאָר'ס זון. ער האָט אים צוגעזאָגט אַ מתנה, ער זאָל לאַזן די פּיאָווקעס נאָך אַ ביסל זויגן זיין בלוט. נישקשה, האָט זיך דער נאַרישער ייד געבעטן, נישקשה, דיין טאָטע וועט ניט זען, ווען די פּיאָווקעס וועלן זויגן נאָך אַ ביסל בלוט. דער דאָקטאָר'ס זון האָט זיך ניט געלאָזט אונטערקויפֿן.

- איך בין אייך מוחל אייער גרויסער מתנה, דאָט לעבן פֿון אייער פֿרוי און קינדער איז מיר טייערער פֿון אלעס, האָט דער דאָקטאָר'ס זון געטענהט. אָבער דער נאַר איז געבליבן נאַר. ער האָט ניט געלאָזט אַרונטערנעמען פֿון זיך די פּיאָווקעס.

ווען דער אַלטער דאָקטאָר איז געקומען פֿון שול, איז שוין דער נאַר געלעגן טויט. ער איז געשטאַרבן ביים דאָקטאָר אין הויז. דער קלוגער דאָקטאָר האָט אַ זיפֿע געטאָן ; געלעבט ווי אַ נאַר, און געשטאַרבן ווי אַ נאַר! אַז מען האָט געלאָזט וויסן דעם נאַר'ס פֿרוי, אַז איר מאַן איז געשטאַרבן, האָט זי גאַנץ רויק געענטפֿערט :- איך האָב גאָר ניט פֿאַרלוירן : אַזאַ נאַר קען איך צו יעדער צייט קריגן, עס פֿעלן ניט אויס קיין נאַראַנים ; די וועלט פֿאַרמאָגט מער נאַראַנים ווי מענטשן. די איינציקע וואָס האָבן שטאַרק געדויערט דעם נאַר'ס טויט זיינען געווען די פּיאָווקעס.

פֿריילעכע מינוטן ב.קאָוונער